

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Bruntále rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Tihelkovou ve věci

žalobkyně: **Biskupství ostravsko-opavské**, IČO 65468953
sídlem Kostelní náměstí 3172/1, 728 02 Ostrava - Moravská Ostrava
zastoupená advokátem Mgr. Romanem Krakovkou
sídlem Pivovarská 1504/8, 702 00 Ostrava - Moravská Ostrava

proti
žalovaným: 1. **Česká republika - Státní pozemkový úřad**, IČO 01312774
sídlem Husinecká 1024/11a, 130 00 Praha 3
za nějž jedná Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2
2. **J. F.**, narozený XXX
bytem XXX zastoupený advokátem JUDr.
Leopoldem Petříčem sídlem Hlavní náměstí 1a,
794 01 Krnov

o určení vlastnictví

takto:

- I. Určuje se, že vlastníkem pozemků parc. č. XXX - trvalý travní porost a parc. č. XXX – trvalý travní porost, v katastrálním území XXX, vyznačených v geometrickém plánu č. XXX vyhotoveném Ing. Gabrielou Skupienovou pro rozdělení pozemku parc. č. XXX – trvalý travní porost, zapsaného v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště XXX, na LV č. XXX, pro obec XXX a katastrální území XXX, který je nedílnou součástí tohoto rozsudku, je žalovaná 1).
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje Kateřina Červinková.

- III. Žalovaný 1) a žalovaný 2) jsou povinni společně a nerozdílně zaplatit České republice - Okresnímu soudu v Bruntále na nákladech řízení částku 8.173 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku.
- IV. Žalovaný 2) je povinen zaplatit České republice - Okresnímu soudu v Bruntále soudní poplatek ve výši 5.000 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou u Okresního soudu v Bruntále dne 1. 12. 2014 se žalobkyně domáhala určení, že vlastníkem pozemku parcelní číslo (dále také parc. č. nebo p. č.) XXX – trvalý travní porost v k. ú. XXX, zapsaného v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště XXX, na LV č. XXX pro katastrální území XXX, je žalovaný 1). Žalobu zdůvodnila tím, že na žalobkyni přešlo vyčleněné jmění Arcibiskupství olomouckého a žalobkyně je tak právním nástupcem a oprávněnou osobou k uplatňování restitučních nároků ve smyslu § 3 písm. b) zákona č. 428/2012 Sb., když původním vlastníkem pozemků zapsaných v knihovně vložce č. XXX pro k. ú. XXX, a to i pozemků s původem v pozemkovém katastru parcelní číslo st. XXX a XXX bylo Arcibiskupství vřatislavské, jako právní předchůdce Arcibiskupství olomouckého. Tyto nemovitosti byly převzaty státem na základě rozhodnutí Ministerstva zemědělství č. j. XXX ze dne XXX (opraveno č. j. XXX ze dne XXX) postupem dle zákona č. 142/1947 Sb., o revisi první pozemkové reformy, bez náhrady. Pozemek katastru nemovitostí p. č. XXX v k. ú. XXX vznikl z uvedených původních parcel. Tento pozemek poté Pozemkový fond ČR převedl na základě smlouvy ze dne 20. 5. 2009 na J. F. a ten jej pak na základě kupní smlouvy ze dne 26. 5. 2009 převedl na žalovaného 2). Dle § 29 zákona č. 229/1991 Sb., o půdě, nebylo možné v období od 26. 4. 1991 do 31. 12. 2012 převádět do vlastnictví jiných osob majetek, jehož původním vlastníkem byly církve, náboženské řády a kongregace. Žalobkyně proto podala žalobu s odkazem na ustanovení § 18 odst. 1 zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi (dále jen o majetkovém vyrovnání s církvemi) pro porušení § 29 zákona o půdě.
2. Žalovaný 1) žalobu neuznal a navrhl její zamítnutí. Žalovaný 1) předně namítl, že nebylo prokázáno, že pozemek p. č. XXX vznikl výlučně z pozemků původem XXX p. č. st. XXX a p. č. XXX. Dále uvedl okolnosti uzavírání smlouvy s J. F., kterému byl pozemek p. č. XXX převeden za účelem vypořádání restitučního nároku dle zákona o půdě. Při převodu pozemku Pozemkový fond ČR postupoval dle zákona č. 95/1999 Sb., o podmínkách převodu zemědělských a lesních pozemků. K jeho žádosti sdělil dne 11. 11. 2008 Katastrální úřad pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště XXX, že uvedený pozemek nebyl podle podkladů katastru nemovitostí a předchozích evidencí majetkem církve. Zamýšlený převod předmětného pozemku byl zveřejněn, když současně osoby byly vyzvány k podání případných námitek vlastnického práva ve lhůtě 3 měsíců od vyhlášení výzvy a v této lhůtě nebyly žádné námítky podány. Žalovaný 1) poukázal na bod 54 nálezu Ústavního soudu ČR ze dne 1. 7. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 9/07, který nevylučuje možné individuální prolomení účinků blokačního paragrafu při soudním hledání spravedlnosti s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem případu, mimo jiné též k existenci dobré víry či k dosavadní roli typu dotčeného subjektu v restitučním procesu, což bylo potvrzeno i v nálezu ze dne 22. 2. 2011, sp. zn. I. ÚS 2166/10.
3. Žalovaný 2) s žalobou nesouhlasil, uvedl, že pozemek nabyl od J. F., který byl v době uzavření smlouvy nezpochybnitelným vlastníkem pozemku, což bylo ověřeno u katastrálního úřadu. Na listu vlastnictví daného pozemku nebylo uvedeno žádné omezení dispozicních práv, smlouva byla řádně zavkládována a žalovaný 2) se stal vlastníkem toho pozemku, který koupil z důvodu využití pro příjezdovou cestu k pozemku p. č. XXX, na němž stavěl rodinný dům, a což bylo zároveň podmínkou pro získání stavebního povolení. Na doporučení Státního pozemkového úřadu po obdržení výzvy od žalobkyně nic nedělal, když byl ubezpečen, že

pozemek byl v době převodu na J. F. řádně prolustrován. Žalovaný 2) uvedl, že předmětný pozemek kupoval v dobré víře od předchozího vlastníka vyplývajícího z katastru nemovitostí a neměl důvod pochybovat o pravosti či obsahu tohoto zápisu. Stejně tak byl v dobré víře J. F. při nabytí dotčeného pozemku. V této souvislosti žalovaný 2) odkázal na rozhodnutí Velkého senátu Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 353/2016, dle kterého bylo možné podle právní úpravy platné do 31. prosince 2013, resp. do 31. 12. 2014 nabýt vlastnické právo k nemovitosti evidované v katastru nemovitostí od nevlastníka, a to na základě dobré víry nabyvatele v zápis do katastru nemovitostí. Navíc zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi má zmírňovat jen některé majetkové křivdy, nikoliv však všechny a proto vzniklá kolize základních práv by měla být vyřešena ve prospěch žalovaného 2). Žalovaný vytkl žalobkyni, že se nechovala obezřetně, když nevyužila svého práva a nenamítla své historicky tvrzené vlastnické právo ve lhůtě dle zákona č. 95/1999 Sb. V neposlední řadě žalovaný 2) uvedl, že restituční zákonodárství vychází ze zásady, že se vydává to, co bylo odňato, proto měl za to, že žaloba vycházející z geometrického plánu, neodpovídá původní parcele v původním stavu.

4. Žalobkyně zpochybnila postup žalovaného 1) při prodeji pozemku, neboť žalobkyně nemohla namítat své vlastnické právo, nemohla namítat neplatnost kupní smlouvy ani podat žalobu na určení neplatnosti. Žalobkyně nezpochybnila dobrou víru žalovaného 2) při nabytí pozemku, ale ta vedla toliko k oprávněnému držení, nikoliv k nabytí vlastnického práva. Dobrá víra žalovaného 2) byla přerušena před uplynutím desetileté vydržecí doby, nejpozději podáním žaloby. Žalobkyně zpochybnila použitelnost závěru nálezu Ústavního soudu ČR sp. zn. I. ÚS 2166/10 na tento případ, když v době vydání tohoto rozhodnutí neexistoval restituční předpis, a sice zákon o majetkovém vypořádání s církvemi. Pokud by neplatný úkon státu provedený v rozporu s blokačním paragrafem zákona o půdě mohl být automaticky zhojen dobrou vírou nabyvatele, pak by tento postup dle žalobkyně popřel smysl restitučního zákonodárství. Žalobkyně odkázala na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 1. 6. 2017, sp. zn. 28Cdo 5476/2016-294, dle kterého byla smyslem ustanovení § 29 zákona o půdě ochrana původního majetku církví před dispozicemi, kterými by mohlo být zmařeno dlouhodobě zamýšlené odčinění majetkových křivd způsobených církvím nedemokratickým režimem a to do doby přijetí zvláštního zákona. Jednání v rozporu s tímto ustanovením může být dle judikatury shledáno platným pouze tehdy, pokud odůvodnitelné okolnosti mimořádné povahy, které obzvláště intenzivně působí ve prospěch poskytnutí právní ochrany osobám, na něž byly objekty původně náležejícím církvím v rozporu se zákonem převedeny. Sama dobrá víra ve stav ve veřejné evidenci není okolností mimořádné povahy. Při střetu principu ochrany dobré víry nového nabyvatele a principu ochrany vlastnického práva je nutno najít praktickou konkordanci mezi těmito oběma principy tak, aby zůstalo zachováno maximum z obou, a není-li to možné pak tak, aby výsledek byl slučitelný s obecnou představou spravedlnosti (viz nálezy ÚS ČR ze dne 11. 5. 2011, sp. zn. II.ÚS 165/11). Obdobně pak závěr Ústavního soudu ČR v nálezu sp. zn. I. ÚS 2219/2012, který řeší taktéž kolizi dvou základních práv souladu s obecnou ideou spravedlnosti.
5. Žalovaný 1) k námitce dobré víry doplnil, že se jedná o jinou situaci jako ve většině projednávaných věcí, a sice, v této věci vystupuje žalovaný 2) jako osoba odlišná od osoby, která pozemek nabyla smlouvou uzavřenou s Pozemkovým fondem ČR. Zde je pak nutné individuálně zkoumat a vážit újmu vzniklou restituentovi a na druhé straně újmu vzniklou vlastníkově.
6. Z provedeního dokazování vyplynul tento skutkový stav věci:
7. Arcibiskupství olomoucké je vlastníkem majetku na území ČR, který byl před datem 30. 12. 1977 zapsán v pozemkových knihách jako Arcibiskupství vřatslavské – Breslauer Bisthum (vyjádření Ministerstva kultury ČR). Obdobně z prohlášení České biskupské konference vyplývá, že Arcibiskupství olomoucké vystupovalo po dobu své existence mimo jiné pod názvem Bisthum Breslau či je právním nástupcem této právnické osoby. J. P. II. svým rozhodnutím ze dne 30. 5. 1996 rozhodl o vzniku nového církevního obvodu – Biskupství ostravsko-opavského, jež mělo vzniknout vyčleněním z Arcibiskupství olomouckého. Biskupství ostravsko - opavské je

zapsáno v rejstříku evidovaných právnických osob s datem evidence 10. 7. 1996, přičemž za něj jedná jako statutární orgán biskup a generální vikář (viz výpis z rejstříku evidovaných právnických osob). Delimitačním protokolem ze dne 30. 6. 2005 bylo rozhodnuto o určení rozsahu práv a povinností, do kterých Biskupství ostravsko-opavské vstoupilo a které nabylo od Arcibiskupství olomouckého. Pokud šlo o potenciální restituční nároky biskupství, bylo zde stanoveno, že uplatnění restitučních nároků na historický majetek vůči případným třetím stranám zůstává Arcibiskupství olomouckému a restituční nároky, které by vznikly v případě přijetí zákona umožňujícího restituci církevního majetku, měly být projednány v případě vydání v daném poměru rozděleny. Dodatkem č. 1 ze dne 12. 12. 2012 však bylo rozhodnuto, že v případě potenciálních restitučních nároků na Biskupství ostravsko-opavské přechází restituční nároky vzniklé v případě přijetí zákona umožňujícího restituci církevního majetku. Biskupství ostravsko-opavské bylo na základě tohoto dodatku oprávněno samostatně uplatňovat restituční nároky z titulu svého právního nástupnictví (viz delimitační protokol a jeho dodatek č. 1).

8. V knihovni vložce č. XXX pro soudní okres XXX a katastrální území XXX Zemských desek opavských v části XXX je uveden jako vlastník Breslauer Bistum, tj. Arcibiskupství vřatislavské, a to mimo jiné u pozemků č. XXX a XXX specifikovaných v části XXX. Dne 25. 5. 1948 bylo poznamenáno do této vložky zamyšlené převzetí dle § 3 zákona č. 329/20 Sb. a § 17 zákona č. 142/47 Sb. a také revize těchto nemovitostí (viz knihovni vložka XXX).
9. Rozhodnutím Ministerstva zemědělství v Praze ze dne 15. 3. 1948, č. j. 6.140/48-IX/R-12 v souladu se zákonem č. 142/1947 Sb. se pozemky z majetku Velkostatku Javorník staly znovu zabranými a byly tak předmětem rozhodování dle zákona č. 142/1947 Sb. (viz citované rozhodnutí). Dne 9. 8. 1948 proběhlo v Javorníku jednání o převzetí lesního hospodářství včetně pily v XXX a výroby tankových špalíčků v XXX velkostatku XXX od vlastníka, resp. osob hospodařících dle zákona č. 142/1947 Sb. a odevzdání do vlastnictví přídělci československému státu – podniku SLS, kde právním podkladem bylo rozhodnutí Ministerstva zemědělství č. j. 6.140/48-IX/R-12 ze dne 15. 3. 1948 a č. j. 41.059/48-IX/R-12 ze dne 31. 5. 1948. Dle přílohy k tomuto zápisu se jednalo mimo jiné o pozemky p. č. XXX neplodná půda o výměře 4.665 m² v k. ú. XXX a pozemek p. č. Stp. XXX dům XXX o výměře 131 m² (viz zápis ze dne 9. 8. 1946, včetně příloh).
10. Katastrální úřad pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště XXX, sdělil dne 11. 11. 2008 Pozemkovému fondu ČR k jeho žádosti ze dne 5. 11. 2008, že pozemek p. č. XXX trvalý travní porost v k. ú. XXX nebyl podle podkladů katastru nemovitostí a předchozích evidencí majetkem církve, náboženské společnosti, řádu nebo kongregace (viz sdělení katastrálního úřadu). Pozemkový fond České republiky vydal dne 24. 11. 2008 oznámení o zamýšleném převodu ve smyslu ust. § 15 zákona č. 95/1999 Sb., o podmínkách převodu zemědělských a lesních pozemků do vlastnictví státu na jiné osoby, které se týkalo mimo jiné pozemku p. č. XXX trvalý travní porost v katastrálním území XXX. Případné námítky měly být učiněny písemně nejpozději do 25. 2. 2009 (viz oznámení o zamýšleném převodu). Veřejná nabídka pozemků určených k převodu oprávněným osobám ze dne 6. 4. 2009 byla vyvěšena na úřední desce Městského úřadu ve XXX v době od 6. 4. 2009 do 13. 5. 2009. V rámci této nabídky byl nabízen i pozemek p. č. XXX v katastrálním území XXX. Žadostí ze dne 29. 4. 2009 požádal J. F. Pozemkový fond ČR o převod zemědělského pozemku, a to pozemku p. č. XXX v k. ú. XXX (viz žádost ze dne 29. 4. 2009). Žalovaný 2) je evidován jako vlastník mimo jiné pozemku p. č. XXX trvalý travní porost o výměře 424 m² v k. ú. XXX, zapsaného u Katastrálního úřadu pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště XXX, pro obec XXX a katastrální území XXX na LV č. XXX (viz výpis z katastru nemovitostí). Nemovitost nabyt na základě kupní smlouvy ze dne 26. 5. 2009, uzavřené s J. F. jako prodávajícím za kupní cenu 43.0000 Kč (viz kupní smlouva). J. F. nabyt pozemek p. č. XXX v k. ú. XXX na základě smlouvy o převodu pozemku č. XXX ze dne 20. 5. 2009

uzavřené s Pozemkovým fondem ČR. Ze smlouvy vyplývá, že Česká republika nabyla vlastnické právo k pozemku konfiskací a že proti zamýšlenému převodu nepodal nikdo v tříměsíční lhůtě námitky. Nárok pana F. vychází z rozhodnutí Okresního pozemkového úřadu Bruntál č. XXX, č. j. PÚ/6737/95-Ks ze dne 23. 8. 1995 (viz smlouva o převodu pozemku č. 26PR09/26 a rozhodnutí č. 2588).

11. Výzvou ze dne 5. 3. 2013 adresovanou ze strany žalobkyně Lesům ČR s. p. a žalovanému 1) požádala žalobkyně o vydání pozemků, mimo jiné XXX pozemků v katastrálním území XXX.
12. Výzvou ze dne 7. 3. 2014 byli oba žalovaní i J. F. vyzváni k odstranění protiprávního stavu. Postoj státu spočíval ve vyčkání podání žaloby (viz stanovisko k odstranění protiprávního stavu, výzva ze dne 7. 3. 2014, včetně dokladu o odeslání).
13. Dle porovnání parcel dřívější pozemkové evidence s parcelami katastru nemovitostí odpovídaly původnímu pozemku p. č. st. XX dům o výměře 98 m² části pozemků v katastru nemovitostí vedené jako p. č. XXX trvalý travní porost o výměře 424 m², p. č. st. XXX zastavěná plocha a nádvoří o výměře 22 m², p. č. st. XXX zastavěná plocha a nádvoří o výměře 1.430 m² a p. č. XXX zahrada o výměře 1.064 m². Z původního pozemku p. č. XXX neplodná půda o výměře 4.665 m² pak vznikly části pozemků: p. č. XXX ostatní plocha o výměře 4.221 m², p. č. XXX orná půda o výměře 8.572 m², p. č. XXX ostatní plocha o výměře 8.834 m², p. č. XXX trvalý travní porost o výměře 3.130 m², p. č. st. XXX zastavěná plocha a nádvoří o výměře 631 m², p. č. XXX ostatní komunikace o výměře 649 m², p. č. st. XXX zastavěná plocha a nádvoří o výměře 131 m², p. č. XXX zahrada o výměře 650 m², p. č. XXX trvalý travní porost o výměře 424 m², p. č. st. XXX zastavěná plocha a nádvoří o výměře 22 m², p. č. st. XXX zastavěná plocha a nádvoří o výměře 1.430 m² (viz srovnávací sestava ze dne 22. 10. 2013). Obdobné skutečnosti vyplývají i ze srovnávací sestavy ze dne 19. 1. 2001, kdy se liší některé výměry nově vzniklých pozemků.
14. Dle srovnávací sestavy poskytnuté k žádosti soude ze strany Katastrálního úřadu pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště XXX ze dne 25. 6. 2015 vznikl pozemek p. č. XXX v k. ú. XXX z částí pozemků č. XXX role o výměře 1.654 m², č. XXX neplodná půda o výměře 4.665 m², č. st. XXX stavební plocha o výměře 131 m² a č. XXX zahrada o výměře 281 m², což bylo i zakresleno v katastrální mapě. Naopak z původního pozemku původ pozemkový katastr č. st. XXX o výměře 131 m² vznikly části současných pozemků p. č. st. XXX zastavěná plocha a nádvoří o výměře 1.430 m², p. č. st. XXX zastavěná plocha a nádvoří o výměře 22 m², p. č. XXX trvalý travní porost o výměře 424 m². Z pozemku původní evidence č. XXX neplodná půda o výměře 4.665 m² pak vznikly části pozemků: p. č. XXX trvalý travní porost o výměře 424 m², p. č. st. XXX zastavěná plocha a nádvoří o výměře 22 m², p. č. XXX ostatní plocha o výměře 8.834 m², p. č. XXX zahrada o výměře 650 m², p. č. st. XXX zastavěná plocha a nádvoří o výměře 131 m², p. č. XXX ostatní komunikace o výměře 649 m², p. č. XXX ostatní plocha o výměře 3.077 m², p. č. XXX silnice o výměře 51 m², p. č. XXX orná půda o výměře 9.922 m², p. č. XXX trvalý travní porost o výměře 3.130 m², p. č. XXX zastavěná plocha a nádvoří o výměře 631 m² a p. č. XXX ostatní plocha o výměře 1.025 m², což bylo také zakresleno do katastrální mapy.
15. Ze znaleckého posudku č. 99G-14/2018 ze dne 11. 9. 2018 Ing. Jiřího Hlaváčka, znalce v oboru ekonomika, geodézie a kartografie, vyplynulo, že pozemek p. č. XXX o výměře 78 m², tak jak byl vyčleněn geometrickým plánem pro dělení pozemku č. XXX vyhotoveném Ing. Gabrielou Skupienovou, vznikl z částí pozemků bývalého pozemkového katastru č. XXX o výměře 14 m², původně ve vlastnictví Vratislavského biskupství – knihovní vložka XXX, č. XXX o výměře 47 m², původně ve vlastnictví Vratislavského biskupství – knihovní vložka XXX a části pozemku č. XXX o výměře 17 m², původně ve vlastnictví Vratislavského biskupství – knihovní vložka XXX. Pozemek p. č. XXX o výměře 24 m², tak jak byl vyčleněn geometrickým plánem pro dělení pozemku č. XXX vyhotoveném Ing. Gabrielou Skupienovou, vznikl z částí

pozemků bývalého pozemkového katastru č. XXX o výměře 18 m², původně ve vlastnictví Vratislavského biskupství – knihovní vložka XXX a č. XXX o výměře 6 m², původně ve vlastnictví Vratislavského biskupství – knihovní vložka XXX. Zjištěná odchylka mezi výměrou dle geometrického plánu a výměrou kontrolně vypočtenou jako součet dílů parcel PK u nových parcel p. č. XXX, XXX i XXX vyhovuje ve všech případech dovolené odchylce podle platné katastrální vyhlášky.

16. Žalovaný 2) v rámci své účastnické výpovědi uvedl, že nejprve koupil pozemek p. č. XXX v k. ú. XXX, na němž chtěl postavit dům. Stavba mu však nebyla povolena, neboť neměl příjezdovou cestu, která mohla vést jediň přes pozemek p. č. XXX, který byl v té době ve vlastnictví státu. Následně se dozvěděl, že o tento pozemek má zájem pan F., věděl, že dobře dopadla lustrace tohoto pozemku a proto pak byl vydán panu F.. Od něj jej pak koupil žalovaný 2) a teprve následně mu byla povolena stavba jeho rodinného domu. Výzvu žalobkyně k vrácení pozemku považoval žalovaný 2) za křivdu, vrácení pozemku by pak považoval za velkou újmu, která by pro něj byla zničující, když na pozemku provedl různé práce, a sice zboural asi 6 dřevěných šop, provedl asanaci pozemku a na pozemku postavil 30 m dlouhou zeď a pozemek oplotil, což jej stále nemalé náklady a čas. Přes pozemek je také vedena přípojka vody a elektřiny.
17. Podáním ze dne 9. 11. 2015 změnila žalobkyně žalobu tak, že nechala zhotovit geometrický plán na rozdělení pozemku p. č. XXX v k. ú. XXX tak, aby předmětem žaloby mohl být pouze historický majetek žalobkyně a současně byl žalovanému 2) zachován přístup k pozemku p. č. XXX v k. ú. XXX a současně aby byl žalobkyni zachován přístup k budově na pozemku p. č. XXX. Proto žalobkyně navrhla, aby předmětem určovací žaloby byly pouze pozemky p. č. XXX – travní porost a p. č. XXX – travní porost, oba v k. ú. XXX, tak jak jsou vyznačeny v geometrickém plánu pro dělení pozemku č. 331- 208/2015 vyhotoveném Ing. Gabrielou Skupienovou.
18. Usnesením Okresního soudu v Bruntále ze dne 23. 8. 2016, č. j. 18C 179/2014-166, bylo řízení o určení vlastnictví ve vztahu k části pozemku p. č. XXX, tak jak byl vyznačen v geometrickém plánu pro dělení pozemku č. 331-208/2015 vyhotoveném Ing. Gabrielou Skupienovou, částečně zastaveno.
19. Dle ustanovení § 1 zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi, tento zákon upravuje zmírnění některých majetkových křivd, které byly spáchány komunistickým režimem církvím a náboženským společnostem, které jsou ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona státem registrovanými církvemi a náboženskými společnostmi podle jiného právního předpisu (dále jen "registrované církve a náboženské společnosti"), v období od 25. února 1948 do 1. ledna 1990 (dále jen "rozhodné období") a vypořádání majetkových vztahů mezi státem a registrovanými církvemi a náboženskými společnostmi.
20. Dle ustanovení § 2 písm. a) zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi, se původním majetkem registrovaných církví a náboženských společností rozumí věci, majetková práva a jiné majetkové hodnoty, včetně spoluvlastnických podílů a součástí a příslušenství věcí, které byly alespoň část rozhodného období ve vlastnictví nebo které příslušely registrovaným církvím a náboženským společnostem, právnickým osobám zřízeným nebo založeným jako součástí registrovaných církví a náboženských společností, Náboženské matici nebo dalším právnickým osobám zřízeným nebo založeným za účelem podpory činnosti registrovaných církví a náboženských společností k duchovním, pastoračním, charitativním, zdravotnickým, vzdělávacím nebo administrativním účelům, nebo jejich právním předchůdcům.
21. Dle ustanovení § 3 zákona písm. a) zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi, je oprávněnou osobou registrovaná církev a náboženská společnost a dle písm. b) právnická osoba zřízená nebo založená jako součást registrované církve a náboženské společnosti.

22. Dle ustanovení § 4 zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi, je povinnou osobou a) Pozemkový fond České republiky, b) Lesy České republiky, s. p., za c) stát, za který jedná příslušná organizační složka státu a za d) státní příspěvková organizace, státní fond, státní podnik a jiná státní organizace, za podmínky, že tato osoba je oprávněna hospodařit s majetkem státu nebo vykonávat správu majetku státu, který se stal v rozhodném období předmětem majetkové křivdy v důsledku některé ze skutečností uvedených v § 5.
23. Dle ustanovení § 5 písm. a) zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi, je za skutečnost, v jejímž důsledku došlo v rozhodném období k majetkovým křivdám považováno dle písm. a) odnětí věcí bez náhrady postupem podle zákona č. 142/1947 Sb., o revizi první pozemkové reformy nebo podle zákona č. 46/1948 Sb., o nové pozemkové reformě (trvale úpravě vlastnictví k zemědělské a lesní půdě).
24. Dle ustanovení § 18 odst. 1 zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vypořádání s církvemi, oprávněná osoba může podat soudu žalobu o určení vlastnického práva státu z důvodu, že věc z původního majetku registrovaných církví a náboženských společností byla přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona převedena nebo přešla z majetku státu do vlastnictví jiných osob v rozporu s ustanovením § 3 zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, nebo v rozporu s ustanovením § 29 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona; lhůta pro uplatnění výzvy k vydání věci počne běžet dnem nabytí právní moci rozhodnutí, kterým bylo určeno vlastnické právo státu.
25. Dle ustanovení § 29 č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (zákon o půdě), ve znění účinném od 24. 6. 1991 do 31. 12. 2012, majetek, jehož původním vlastníkem byly církve, náboženské společnosti, řády a kongregace, nelze převádět do vlastnictví jiným osobám do přijetí zákonů o tomto majetku.
26. Nejprve považuje soud za vhodné uvést, jakými úvahami se řídil při posuzování nároku žalobkyně. Především je nutno zdůraznit, že žalobkyně se dočkala restitučního předpisu po více než 20 letech a tudíž na danou problematiku lze vztáhnout judikaturu Ústavního soudu ve věcech restitučních. Ústavní soud ve svých restitučních rozhodnutích vychází z toho, že je třeba přihlídnout k tomu, že těm, kteří restituují, byla v minulosti způsobena celá řada křivd, včetně těch majetkových (viz I. ÚS 597/92, I. ÚS 154/95, I. ÚS 754/01 a řada dalších). Vůdčím principem tedy musí být vždy výše uvedený účel restitucí, k jehož naplnění je nutné, aby restituční zákony byly interpretovány ve vztahu k oprávněným osobám co nejvstřícněji, v duchu snahy o zmírnění některých křivd, v jejímž důsledku k odnětí majetku došlo. V tomto směru je nepochybné a všeobecně známé, že v minulosti byly spáchány křivdy jak na církevních právnických osobách, na jejich majetku, ale též na jednotlivých duchovních. Ústavní soud se i vícekrát vyjadřoval ve svých nálezech k tomu, že by stát měl splnit svůj závazek vydat restituční zákon tak, jak to předvídá ustanovení § 29 zákona č. 229/1991 Sb. zákona o půdě. Dle tohoto ustanovení nebylo možné majetek, jehož původním vlastníkem byly církve, náboženské řády a kongregace, převádět do vlastnictví jiným osobám do přijetí zákona o tomto majetku. Zákonodárce již tehdy předpokládal, že bude řešit majetkové vypořádání s církvemi samostatným restitučním zákonem. Zákon o půdě sice nabyt účinnosti již dne 24. 6. 1991 a od té doby až do vydání zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi, zákonodárce tuto svoji povinnost nesplnil. Nicméně i v této době Ústavní soud ČR měl za to, že ustanovení § 29 zákona o půdě je blokačním ustanovením, které má své oprávnění v zákoně o půdě, a na základě kterého je zřejmé, že se zákonodárce zavázal vydat restituční předpis ve vztahu k církvím a řešení i jejich majetkových křivd. Je tedy zřejmé, že církve se restitucí dočkaly až po velmi dlouhé době a také je zřejmé, k čemuž se Ústavní soud rovněž vyjadřuje, že prvotní by měla být restituce in natura. Tomu odpovídá právě znění § 29 zákona o půdě, jakožto blokačního ustanovení, které mělo zajišťovat materiální podklad pro budoucí zákon o vypořádání historického majetku s církvemi. Ústavní soud ČR se ve svých dvou nálezech, a to konkrétně sp. zn. Pl. ÚS 10/13 a Pl. ÚS 9/07

vyjádřil k povaze ustanovení § 29 zákona o půdě, kdy uvedl, že pokud zákonodárce stanovil, že převod (přechod) majetku, jehož vlastníky byly k rozhodnému datu církve a náboženské společnosti, respektive jejich právnické osoby, je jakožto akt contra legem ztížen absolutní neplatností (v případech jdoucích proti smyslu majetkového vyrovnání), sledoval tím účel tohoto ustanovení, a to ve vztahu k zajištění materiálního podkladu pro budoucí zákon o vypořádání historického majetku církví. Z tohoto názoru Ústavního soudu pak vychází i rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 28Cdo 703/2014, které na rozhodnutí Pl. ÚS 9/07 odkazuje a které v právní větě uvádí: „Převody (přechody) majetku, jehož vlastníky byly k rozhodnému datu církve a náboženské společnosti, (respektive jejich právnické osoby) jsou jakožto akt contra legem postiženy absolutní neplatností (v případech jsoucích proti smyslu majetkového vyrovnání) a byl tím sledován účel širšího legislativního řešení majetkového vyrovnání mezi státem a církvemi (k němuž pak došlo v období 2012 a 2013).“

27. V posuzovaném případě máme tedy na jedné straně stav, kdy stát po více než 20 letech zajistil přijetí zákona, které řešilo majetkové vyrovnání mezi státem a církvemi, na druhé straně tu máme stát, který porušil ustanovení § 29 zákona o půdě, které mělo činit podklad, a to majetkový podklad pro restituce církví, a to tím, že uzavřel kupní smlouvu na pozemky, jejichž původním vlastníkem byla prokazatelně církev, jak vyplynulo z provedeného dokázáno, konkrétně z knihovní vložky a především pak ze znaleckého posudku znalce ing. Hlaváčka. Stát byl povinen zkoumat právní titul, pokud chtěl s majetkem státu takto nakládat, avšak neučinil tak s péčí řádného hospodáře, neboť při běžné opatrnosti nahlédnutím do původních evidencí katastru nemovitostí by stát (katastrální úřad) musel zjistit, že majetek, s nímž chce nakládat a který chce zcizit, není majetkem státu, ale jeho původním vlastníkem byla církev a jako takový je blokový § 29 zákona o půdě, a to pod sankcí absolutní neplatnosti převodu tohoto majetku. A pokud katastrální úřad vydal potvrzení o tom, že se nejedná o původní církevní majetek, pak uvedl nepravdivou skutečnost a zapříčinil děj dalších událostí, v důsledku kterých je vedeno toto řízení. V daném případě tedy stát porušoval práva žalobkyně hned několikrát. Jednak po velmi dlouhou dobu, čemuž se Ústavní soud opakovaně vyslovoval, nebyl schopen legislativně řešit majetkové vyrovnání mezi státem a církvemi a jednak porušoval ustanovení, které sám přijal, aby měl majetkový podklad pro toto majetkové vyrovnání a zcizoval majetek, k čemuž nebyl oprávněn, tedy majetek původně ve vlastnictví církví. Na druhé straně tu stojí právo třetí osoby, příp. další osoby, se kterou stát uzavřel kupní smlouvu na předmětné pozemky a deklaroval, že tyto pozemky převést může na tuto třetí osobu, tedy že je k tomu oprávněn a nic mu v tom nebrání, ačkoliv mu mělo být známo, že se jedná o majetek původního vlastníka církevní osoby.
28. Nutno dále zdůraznit, že v dané věci se soud zabývá pouze platností převodu majetku státem na třetí osobu v intencích § 18 odst. 1 zákona č. 428/2012 Sb., aniž řeší, zda jsou splněny podmínky pro vydání označeného pozemku žalobkyni.
29. Soud se musel nejprve zabývat otázkou naléhavého zájmu na určení vlastnického práva. Naléhavý právní zájem na požadovaném určení vlastnictví vyplývá ze samotného ustanovení § 18 odst. 1 zákona č. 428/2012 Sb. o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, neboť přímo toto zákonné ustanovení odkazuje oprávněnou osobu na podání žaloby o určení vlastnického práva státu z důvodu, že věc z původního majetku registrovaných církví a náboženských společností byla přede dnem nabytí účinnosti zákona převedena nebo přešla z majetku státu do vlastnictví jiných osob, a to v rozporu s § 29 zákona č. 229/1991 Sb. Žalobkyně pak vyzvala žalovaného 1) k vydání předmětných pozemků a žalovaný 1) na tuto výzvu reagoval tím, že odkázal žalobkyni podle § 18 zákona č. 428/2012 Sb. na podání žaloby u soudu. Pokud jde o legitimní očekávání žalobkyně, že by tyto pozemky měly být na něj převedeny a že tedy splňuje kritéria dané zákonem č. 428/2012 Sb., pak v řízení bylo prokázáno, že předmětné pozemky byly původně v majetku právního předchůdce žalobkyně, a to nejprve Vratislavského arcibiskupství, následně, dále bylo prokázáno, že tyto pozemky byly žalobkyni odňaty bez náhrady postupem podle zákona č. 147/1948 Sb., o revizi první pozemkové reformy

a že se tak stalo v uvedeném období a tudíž žalobkyně splňuje předpoklady dané zákonem č. 428/2012 Sb. o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi.

30. Z uvedeného tak vyplývá, že smlouva o převodu pozemku ze dne 20. 5. 2009 uzavřená mezi Pozemkovým fondem ČR aj. F. je absolutně neplatným právním úkonem podle § 39 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění platném do 31. 12. 2013, neboť byla uzavřena v rozporu s ustanovením § 29 zákona o půdě. Je proto smlouvou neplatnou od počátku a její neplatnost nelze zhojit. Dobrá víra není z hlediska citovaného ustanovení právně významná. Za následek mohla mít – ve spojení s absolutně neplatným nabývacím titulem - počátek běhu 10leté vydržecí lhůty, která byla v tomto konkrétním případě u žalovaného 2) přerušena doručením výzvy žalobce ze dne 7. 3. 2014. Neplatnou je tak i následná smlouva, kterou předmětný pozemek nabyt žalovaný 2) od J. F., jak bude konkretizováno níže.
31. Pokud jde o identifikaci pozemků, pak jednoznačně byla učiněna znaleckým posudkem znalce Ing. Hlaváčka, z něhož vyplynulo, že z původních pozemků ve vlastnictví právního předchůdce žalobkyně vznikly nově pozemky p. č. XXX a p. č. XXX v k. ú. XXX, tak jak byly vymezeny geometrickým plánem č. 331-208/2015 vyhotoveným Ing. Gabrielou Skupienovou, a že tedy rozsah nových pozemků je menší, než rozsah pozemků původních, když se jednalo toliko o části pozemků. Z grafického zobrazení je zřejmé, že tak, jak byly pozemky nově zakresleny a rozděleny odpovídají umístění původních pozemků. Soud nemá pochybnosti o tom, že umístění pozemků p. č. XXX a p. č. XXX je na místě pozemků původně vlastněných Vratislavským arcibiskupstvím. Žádá –li žalobkyně méně, než by mohla, pak je to její osobní rozhodnutí, které ale současně nemůže mít vliv na výsledek věci. Rozhodující totiž je, že nepožaduje více, než by ji náleželo, příp. že nepožaduje jiný pozemek na jiném místě, než kde byl pozemek původní.
32. Pokud jde o námitku dobré víry žalovaného 2) ve vztahu k zápisu do katastru nemovitostí, pak dobrou víru žalovaného 2) nezpochybnila ani žalobkyně. Lze však odkázat na výše uvedené a že tedy tato námitka by byla relevantní pouze pro účely případného vydržení, když však v tomto projednávaném případě nepřichází v úvahu. Skutečnosti tvrzené žalovaným 2), které by mohly prolomit účinky blokačního paragrafu ve smyslu nálezů Ústavního soudu ČR (I. ÚS 2166/10 a I. ÚS 3314/11 i II. ÚS 165/11), však dle názoru soudu nedosahují takové intenzity a nejsou tak mimořádného charakteru, aby mohly prolomit účinek blokačního ustanovení. Tedy náklady, které žalovaný 2) vložil do asanace pozemku a jeho oplocení nepředstavují žádnou mimořádnou okolnost ve věci. Otázka příjezdové cesty a vedení inženýrských sítí byla v mezidobí vyřešena. Navíc žalobkyně prokázala, že spolu s těmito pozemky žádá o vydání navazujících sousedních pozemků a že se tedy nejedná o nějaké účelové jednání, kterým by chtěla získat pozemky o zanedbatelné výměře. To vše navíc s přihlédnutím ke skutečnosti, že to byla žalobkyně, která žalovanému 2) vyšla vstříc a zúžila rozsah žaloby tak, aby byl žalovanému 2) umožněn přístup k jeho dalšímu pozemku, byla zachována přístupová cesta k jeho nemovitosti a současně i inženýrské sítě se nachází na pozemku v jeho vlastnictví, ač z provedeného dokazování vyplynulo, že i tato část pozemku byla ve větší míře ve vlastnictví právního předchůdce žalobkyně.
33. Přestože v mezidobí bylo překonáno rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 31Cdo 1168/2013 ze dne 12. 11. 2014, a to např. zmiňovaným rozhodnutím ze dne 9. 3. 2016, sp. zn. 31 Cdo 353/2016, dospívají soudy k závěru, že ani za této situace nelze použít judikaturu Nejvyššího soudu a Ústavního soudu týkající se nabytí od nevlastníka na základě dobré víry, neboť takový výklad by zcela popřel smysl restitučního zákonodárství (viz např. rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 12. 2017, č. j. 57 Co 405/2016 nebo ze dne 21. 3. 2017, č. j. 57 Co 647/2016-188). Setrvalo je naopak dále judikováno, že restituční nároky je třeba považovat za primární, a to i za cenu zásahů do již provedených majetkových posunů.

34. V neposlední řadě nelze žalobkyni současně vyčítat, že nepodala v době uzavření smlouvy s J. F. námitku vlastnického práva, když vlastníkem od roku 1948 formálně nebyla (viz např. rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 7. 2017, č. j. 15Co 294/2016). Znovu je ale nutné připomenout, že to byl stát, kdo udělal chybu při lustraci pozemku a vytvořil tuto situaci.
35. S ohledem na výše uvedené soud žalobě vyhověl.
36. O nákladech řízení soud rozhodoval podle ustanovení § 142 odst. 1 občanského soudního řádu a také podle ustanovení 146 odst. 2 občanského soudního řádu, když jednak zohlednil, že žalobkyně byla úspěšná s žalobou co do určení vlastnického práva u pozemků p. č. XXX o výměře 78 m² a pozemku p. č. XXX o výměře 24 m², současně však muselo být posuzováno procesní zavinění na zastavení řízení co do určení vlastnického práva k pozemku p. č. XXX o výměře 322 m², přičemž ryze formálně posouzeno, procesně zavinila zastavení řízení v této části žalobkyně. Při zohlednění výměr jednotlivých pozemků (úspěch 102 m², zastavení 322 m²), skutečnosti, že žalovaný 2) byl zastoupen teprve v řízení o sníženém nároku a do té doby mu účelně vynaložené náklady nevznikly, a současně s přihlédnutím k tomu, z jakých faktických důvodů došlo k částečnému zpětvzetí žaloby, rozhodl soud tak, že žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení.
37. O nákladech České republiky - Okresního soudu v Bruntále, které jsou tvořeny doplatkem znaleckého posudku ve výši 8.173 Kč (po zohlednění zálohy zaplacené žalobkyní ve výši 5.000 Kč) rozhodl soud dle § 148 odst. 1 občanského soudního řádu, tedy dle úspěchu, který měla žalobkyně, a žalovaní jsou proto povinně společně a nerozdílně zaplatit vzniklé náklady státu.
38. O přenesení poplatkové povinnosti na žalovaného 2) bylo rozhodnuto dle § 2 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb. s ohledem na skutečnost, že žalobkyně je ve věci ze zákona osvobozena a žalovanému 1) náleží osobní osvobození. Výše soudního poplatku byla stanovena v souladu s položkou č. 4 odst. 1 písm. a) Sazebníku poplatků, a ani částeční zastavení nemá na její výši vliv.
39. O lhůtě k plnění bylo rozhodnuto podle § 160 odst. 1 o. s. ř.

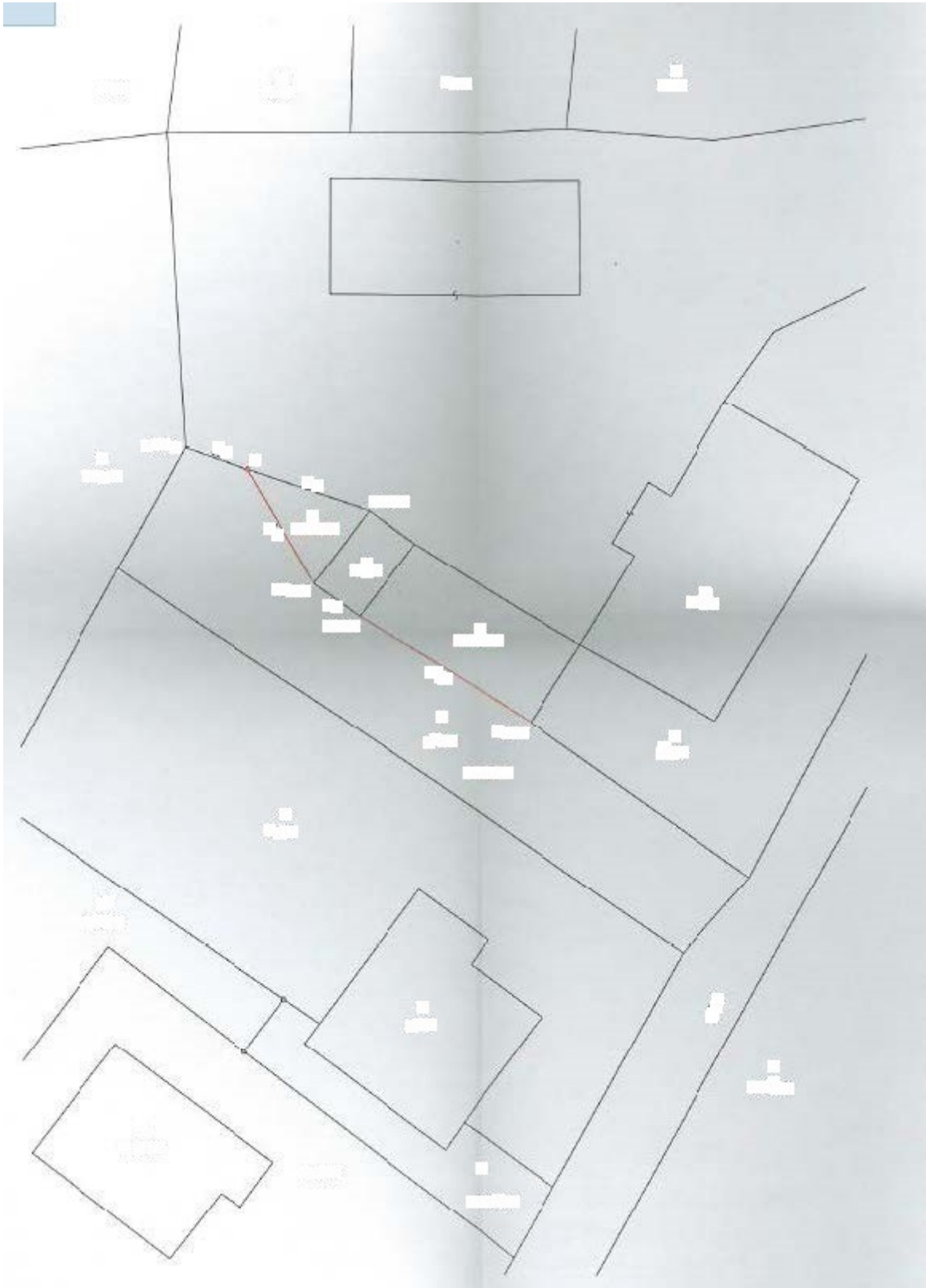
Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení, písemně, dvojmo ke Krajskému soudu v Ostravě prostřednictvím Okresního soudu v Bruntále.

Nesplní-li žalovaný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může žalobkyně podat návrh na soudní výkon rozhodnutí (§ 251 občanského soudního řádu).

Bruntál 20. prosince 2018

Mgr. Jana Tihelková v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje Kateřina Červinková.

VÝKAZ DOSAVADNÍHO A NOVÉHO STAVU ÚDAJŮ KATASTRU NEMOVITOSTÍ												
Dosaďadní stav						Nový stav						
Označení pozemku: parc. číslo	Výměra parcely		Druh pozemku	Označení pozemku: parc. číslo	Výměra parcely		Druh pozemku	Typ stavby	Způsob určení: výměra	Porovnání se stavem evidence právních vztahů		
	ha	m ²			ha	m ²				Di přechází z pozemku označeného v katastru nemovitostí	Číslo listu vlistovní	Výměra dílu
							hraní p.					
							hraní p.					
							hraní p.					

Výkaz údajů o bonitovaných půdně ekologických jednotkách (BPEJ) k parcelám nového stavu											
Parcelní číslo podle katastru nemovitostí		Kód BPEJ	Výměra		BPEJ na dílu parcely	Parcelní číslo podle katastru nemovitostí		Kód BPEJ	Výměra		BPEJ na dílu parcely
zjednodušené evidence	územní evidence		ha	m ²		ha	m ²				

Seznam souřadnic (S-JTSK)
Souřadnice pro zápis do KN

Č. bodu	Y	X	kód kv.	Poznámka
22-45			4	sloupek plotu
22-46			4	roh budovy
22-47			4	roh budovy
22-44			4	roh budovy
22-46			4	kořk
f			4	znak z plotu

GEOMETRICKÝ PLÁN pro rozdělení pozemku	Geometrický plán ověřil oprávněný zeměměřičský inženýr: Jméno, příjmení: Ing. Gabriela Skupienová	Stavbu ověřil oprávněný zeměměřičský inženýr: Jméno, příjmení: Ing. Gabriela Skupienová
	Číslo osoby oprávněné k vypracování zeměměřičských úloh: Datum: 23.10.2015	Číslo osoby oprávněné k vypracování zeměměřičských úloh: Datum: 30.10.2015
vypracovatel: Ing. Gabriela Skupienová - JZEMČJ Wlková 2, 702 00 Ostrava IČ: 7429157, tel.: 736 673 638	KÚ pro Moravskoslezský kraj KP Bruntál Ing. Oldřich Vašíček PGP-528/2015-801 2015.10.30 21:15:14 CET	

Shodu s prvopisem potvrzuje Kateřina Červinková.